

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2 - OSLO 1

ØK-registrering
1968

Gårds/bruksnavn	HELGELAND
Gårdsnr./Bruksnr.	225/1
Kommune	HOLE
Fylke	BUSKERUD
Sogn	Hole
Prestegjeld	Hole
Eier/Braker Adr.	Åse Hanna Dalsbotten 3506 Røyse

I *GRAVHAUG

Reg. v/E. Skjelsvik, S. Teige, T. Schrøder,
R. Jørstad, 20.07.1968

Nr. R5 Flyfoto F.67.481.G22

ØK: CJ 049-5-2
LIBAKKE

Terrengets art. NØ-enden av NØ-SV-gående flat sandrygg begrenset mot alle kanter unntatt SV av sumpmark, Utsikt. opprinnelig åpent vann. Gressmark med spredte løv- og bartrær. Utsikt S-over mot Hole kirke, og Hole prestegård, Helgeland.

Orientering. Ca. 500 m NØ for våningshuset, ca. 75 m Ø for Vabakkens S-ende (F.67.481.G22 X4).

Beskrivelse. Vakker, klart markert rundhaug. Svak, vid forsenkning på S-siden. På toppen et gran- og et furutre, ellers grasbevokst. På NØ-siden et par furutrær. D ca. 9 m, h ca. 1,5 m.

Litteratur. Ingen.

II GRAVHAUG

Reg. v/R. Jørstad, 23.07.1968.

Nr. R6 Flyfoto F.67.481.G22.

ØK: CJ 049-5-2
LIBAKKE

- Terrengets art. N-enden av lite NØ-SV-gående høydedrag på
Utsikt. flat slette. Gras, spredte løvtrær. Vidt utsyn
mot Gyrihaugen i ØSØ. Frøshaugåsen i SV, kong
Rings ridebane i N, Ringkollen i ØNØ.
- Orientering. Ca. 45 m N for husene, ca. 20 m Ø for bygdevei.
- Beskrivelse. Rundhaug, steinblandet og klart markert. I
haugens N-lige halvdel er det gravet ut kjeller
med flere buehvelv. På denne kjellermuren skal
det ha stått flere vognskjul.
I haugens SØ-lige side stor steinblokk som lig-
ger halvt i dagen, ca. 2 x 1 x 0,75 m.
Haugen er bevokst med gras, kratt og et par
asketrær.
D ca. 13 m, h ca. 2 m.
- Tidligere funn på brnr. C.17388, bronsenøkkel, MA?
C.19750, spydspiss av flint, sta.
C.24289, steinøks, sta.
C.30868, tverregget steinøks, sta.
- Litteratur. NF 139. Ab. 1876 s. 153 etter innberetning til
Oldsagskommissionen, København.

III LOKALITETSNAVN I FORBINDELSE MED GAMMEL VEI (ØK: CJ 049-5-2)

Reg. v/R. Jørstad, S.Teige, T. Schrøder,
E. Skjelsvik, 20.07.1968.

Nr. X4 Flyfoto F.67.481.G22.

- Terrengets art. Smal tange over sumpmark - ved stor vannføring
Utsikt. åpent vann.
- Lokalitetsnavn. Vabakken.
- Orientering. Ca. 500 m NNØ for våningshuset på gården.
- Beskrivelse. Over denne tange som temmelig sikkert er blitt
betydelig oppbygget i tidens løp, gikk en gam-

mel vei til Hole kirke. Veien gikk over den N-forliggende Helgelandsmoen, over "Kong Rings Ridebane" (F.67.481.G22 X5) og fulgte den nåværende vei på V- og S-siden av Helgeland gård. Opplyst av oberst Dale og kaptein Osnes, Helgelandsmoen.

Litteratur. Ingen.

IV NAVN AV KULTURHISTORISK INTERESSE

(ØK: CJ 049-5-2)

Reg. v/ R. Jørstad, 20.07.1968.

Nr. X5 Flyfoto F.67.481.G22.

Terrengets art. Flatt, lavtliggende jorde mot N begrenset av
Utsikt. sumpmark - ved stor vannføring åpent vann. Utsikt SØ-over mot gården og Hole kirke, SSV-over mot Frøshaugåsen, mot V mot Storelvens utløp.

Orientering. S-hjørnet: 300 m N for husene på gården.

Fornminnets art, utstrekning. "Ridebane" NV-SØ: ca. 180 m, NØ-SV: ca. 150 m.

Beskrivelse. Dette jorde kalles som nevnt "Kong Rings ridebane"; det var tidligere omgitt på alle sider av en vakker bjerkeallé. Den indre trerekken er nå fjernet og bare noen av trærne i den ytre står igjen. Ridebanen som antagelig var i bruk opp i forrige århundre, var i selve alléen. Navnet er så blitt overført på jordet. Ytterligere sagn knytter seg ikke til lokaliteten. På selve tunet 20 m SSV for våningshuset og synlig fra den gamle veien opp til Hole kirke (kfr. u. Vabakken på 225/1 F.67.481.G22 X4) finnes en rundkamp av form som en flattrykk

kule. Steinen er av lys grå bergart med temmelig jevn, småknudret overflate. Største tverrmål 0,75 m, h 0,5 m.

Steinen kalles "Kong Rings ridestein".

Ifølge tradisjonen skal Kong Ring ha bodd på gården sammen med sine 13 sønner.

Litteratur. Ingen.

V HAUG - NATURDANNELSE - FJERNET

(ØK: CJ 049-5-2)

Reg. v/R. Jørstad, 23.07.1968.

Nr. X6 Flyfoto F.67.481.G22.

Terrengets art. N-enden av NØ-SV-gående liten rygg, avgrenset
Utsikt. av dyrket mark i S, Ø og V, av sumpmark i NØ.
Frodig bunnvegetasjon, spredte løv- og bartrær.
Utsikt mot Hole kirke i S, Helgelandsmoen i N,
Helgeland i SV.

Orientering. Ca. 425 m ØNØ for husene, ca. 50 m ØSØ for
bygdevei.

Beskrivelse. Rundaktig jordhaug, klart markert i N, Ø og V,
går i ett med terrenget i S. I toppen en vid
grop, d. ca. 3 m, dybde 1 m. På haugen vokser
gras, einer, granbusker og store bjørketrær.
D ca. 15 m, h ca. 0 - 1,75 m.

Litteratur. Ingen.

Tillegg 1985. Etterkontroll ved Gunnar Liestøl 08.11.1984.
Haugen var da fjernet ved dyrkningsarbeider.